

ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਸੰਭਵ ਖਤਰੇ ਤੇ ਉਲਝਣਾਂ

ਹਰ ਡਾਕਟਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਰਭਪਾਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਖਤਰਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਖਤਰਿਆਂ ਤੇ ਉਲਝਣਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕਰੋ।

ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਖਤਰੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਜਾਨਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਲਝਣਾਂ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ। ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਬਹੁਤ ਭੁਲੇਖੇ ਪਰਚਲਿਤ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜਾਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਵਾਉਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਫਿਰ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਗਰਭ ਨੂੰ ਪੂਰਨਤਾ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਉੱਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਲਗਾ।

ਐਲਰਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ (Allergic reaction): ਦਵਾਈਆਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸਾਮਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕੱਚੀ ਰਬੜ (latex) ਨਾਲ ਐਲਰਜੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਧੂਰਾ ਗਰਭਪਾਤ, ਜਿਸਨੂੰ ਰਿਟੇਨਡ ਪਰੋਡਕਟਸ (retained products) ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

ਕਈ ਵਾਰ ਗਰਭ ਦੇ ਸਾਰੇ ਟਿਸ਼ੂ ਕੱਢੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਅਜਿਹਾ 100 ਵਿੱਚੋਂ 2 ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।¹ ਜੇ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਵਿੱਚ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਟਿਸ਼ੂ ਵੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਕਾਰਨ ਖੂਨ ਵਗਣਾ, ਕੜਵੱਲ ਪੈਣੇ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ (infection) ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਟਿਸ਼ੂ ਅਜੇ ਵੀ ਅੰਦਰ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ (ultrasound) ਨਾਲ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟਿਸ਼ੂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸੰਭਵ ਹੈ ਸਕਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ (suction procedure) ਦੁਬਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇ।

ਵਿਗਾੜ (Infection):

ਗਰਭਪਾਤ ਤੋਂ ਬਾਦ ਵਿਗਾੜ (infection) ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਯੋਨੀ (vagina) ਤੋਂ ਜਰਾਸੀਮ (bacteria) ਬੱਚੇਦਾਨੀ (uterus) ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ 100 ਗਰਭਪਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।¹ ਜੇ ਜਲਦੀ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਵਿਗਾੜ (infections) ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ (antibiotics) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਹਿਜੇ ਠੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਗਰਭਪਾਤ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪਾਲਨ ਕਰੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਗਾੜਾਂ (infections) ਤੋਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਖੂਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਗਣਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੈਮੋਰਜ (hemorrhage) ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੂਨ ਦਾ ਵਗਣਾ 1000 ਗਰਭਪਾਤਾਂ² ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਗਰਭਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਬਾਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਤੇ ਨਰਸਾਂ ਤਾਲੀਮ ਯਾਫ਼ਤਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਵੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁਮਕਿਨ ਹੈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੁਕਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਦਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅਸਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮਿਲ ਸਕੇ ਅਤੇ ਖੂਨ ਦਾ ਵਗਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖੂਨ ਦੇਣ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਅਸਫਲ ਗਰਭਪਾਤ:

ਅਸਫਲ ਜਾਂ ਮਿਸਡ (missed) ਗਰਭਪਾਤ ਨਾਲ ਗਰਭ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਬਾਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਾਰੀਆਂ ਗਰਭਪਾਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ¹ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਵਲ 0.03% ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਅਸਧਾਰਣ ਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਟੇਢੀ, ਅਤੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪਲੂਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ (ectopic pregnancy)। ਇਸ ਲਈ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਢੰਗ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਦਾ ਵਗਣਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੇਮਾਟੋਮੇਟਰਾ (hematometra) ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਅੰਦਰ ਖੂਨ ਵਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਖੂਨ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਦ 24 ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ 1000 ਗਰਭਪਾਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ¹ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਲਾਜ ਲਈ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮ, ਜਿਸਨੂੰ ਪੇਰਫੋਰੇਸ਼ਨ (perforation) ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

ਗਰਭਪਾਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਿਸ ਐਂਜ਼ਰ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੈ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਵਿੱਚ ਮੋਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੇਵਲ 1000 ਗਰਭਪਾਤਾਂ¹ ਵਿੱਚੋਂ 1 ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਸਰਜਰੀ ਕਰਕੇ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ ਪਵੇ, ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਨੂੰ ਸਰਜਰੀ ਕਰਕੇ ਕੱਢ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ (hysterectomy)।

ਹਵਾਲੇ

Henshaw SK. Unintended pregnancy and abortion: ਜਨ ਸਾਧਾਰਣ ਸਿਹਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ। In Paul M, Lichtenberg ES, Borgatta L, Grimes DA, Stubblefield PG. *A Clinician's Guide to Medical and Surgical Abortion*. New York: Churchill Livingstone, 1999, ਸਫ਼ੇ 11-22.

Haskell WM, Easterling TR, Lichtenberg ES. Surgical abortion after the first trimester. In Paul M, Lichtenberg ES, Borgatta L, Grimes DA, Stubblefield PG. *A Clinician's Guide to Medical and Surgical Abortion*. New York: Churchill Livingstone, 1999, पृष्ठे 123-138.